

Reykjavík 2. september 2022

Við, undirritaðir kennarar leikskólans Brákarborgar í Reykjavík höfum lesið yfir drög að breytingu á reglugerð um starfsumhverfi leikskóla, nr. 655/2009.

Við teljum okkur knúin til þess að veita umsögn um þessi drög og þá helst niðurlags fyrstu greinar hvar stendur:

„Komi til ágreinings um fjölda barna í leikskóla hverju sinni tekur sveitarstjórn ákvörðun.“

Orðalag þessarar setningar felur sveitastjórn alfarið vald yfir hverjum þeim álitamálum sem geta komið upp við aðlögun barna í leikskóla hvers sveitarfélags og teljum við undirrituð að þetta beinlínis komi niður á öryggi barna og allra starfsmanna leikskólans.

Okkar mat er að starfsfólk leikskólans og þá sérstaklega fagmenntað starfsfólk búi yfir einstakri sérþekkingu og menntun sem gerir þeim kleift að meta aðstæður og öryggi barnahópsins í öllum þeim hversdagslegu aðstæðum sem geta komið upp.

Í 3. grein Barnasáttmála Sameinuðu Þjóðanna (*Það sem barninu er fyrir bestu*) stendur:

„Stjórnvöld eiga að sjá til þess að fólk sem ábyrgt er fyrir börnum hafi hagsmuni þeirra alltaf að leiðarljósi og staðir sem ætlaðir eru börnum uppfylli einnig þær skyldur.“

Við undirrituð getum ekki séð hvernig sveitarstjórnarmeðlimir, sem hafa hugsanlega enga eða litla þekkingu á málefnum sem snúa að menntun svo ungra barna, getið tekið sér það vald að stjórna stærð barnahóps í leikskóla. Þessar ákvarðanir myndu alltaf vera drifnar áfram af kostnaðar- eða pólitískum hagsmunum, á kostnað þroska og menntunar barnanna.

29. grein Barnasáttmála Sameinuðu Þjóðanna (*Markmið menntunar*) segir:

„Menntun á að hjálpa börnum að læra að rækta sjálfsmynd sína, hæfileika og færni. Hún á að kenna þeim að þekkja réttindi sín og að virða réttindi annarra, menningu þeirra og fjölbreytileika.“

Nú þegar eru leikskólar á Íslandi komnir að þolmörkum hvað varðar barnafjölda í hverju rými og fjölda starfsmanna. Í mörg undanfarin ár hefur verið alvarlegur skortur á fagmenntuðum kennurum og almennt hefur verið mikil mannekla á landinu. Þetta bitnar fyrst og fremst á börnunum og fjölskyldum þeirra. Við þessar aðstæður reynist kennurum þessa fyrsta skólastigs erfitt að standa undir þessum lagalegu skyldum, sem okkur ber að starfa eftir.

Aukinn barnafjöldi, hugsanleg fækkun starfsfólks og þrýstingur á að taka sífellt yngri börn inn í leikskólana verður ekki til þess að laða hæft fólk til starfa. Gríðarlegt álag, sem nú þegar er á því starfsfólki sem starfar í leikskólum veldur því að stór hópur brennur út á hverju ári og fellur frá störfum. Þetta ósýnilega álag sést ekki á hráum tölum á pappír heldur þarf að meta dag frá degi í mikilli nálægð, eitthvað sem eingöngu leikskólastjóri og stjórnendateymi leikskólanna hefur möguleika á.

Máltækið segir „Lengi býr að fyrstu gerð“. Leikskólinn er fyrsta skólastig barnanna og það er hér sem starfsfólkið byggir þær stoðir sem samfélagið stendur á. Leikskólamenntun verður að taka alvarlega og veita þá virðingu og rými sem þarf. Mikilvægar ákvarðanir eiga ekki að vera teknar með popúlískum hvötum inni á skrifstofum stjórnsýslunnar.